هەر خاوەنی زێڕ وزیوێك مافەكەی (زەكاتەكەی) نەدات؛ ئەوا لە ڕۆژی قیامەتدا پزیشكی ئاگرینی بۆ ئامادە دەكرێت

لە ئەبی هوڕەیڕەوە -ڕەزای خوای لێبێت- كە پێغەمبەری خودا -صلى الله عليه وسلم- دەفەرموێت: «هەر خاوەنی زێڕ وزیوێك مافەكەی (زەكاتەكەی) نەدات؛ ئەوا لە ڕۆژی قیامەتدا پزیشكی ئاگرینی بۆ ئامادە دەكرێت كە لە ئاگری دۆزەخدا سوور كراونەتەوە، لاتەنیشت و نێوچاوان وپشتی پێ داخ دەكرێت، هەر كاتێک (پزیشكەكە) سارد بووەوە دووبارە گەرم دەكرێنەوە، لە ڕۆژێكدا كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا دادوەری لەنێوان هەموو بەندەكاندا تەواو دەكرێت، پاشان ڕێگەی پێ نیشان دەدرێت یان بەرەو بەهەشت یان بەرەو دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە وشتر؟ فەرمووی: «خاوەنی وشتریش ئەگەر مافەكەی نەدات وهەندێ لە مافەكەی ئەوەیە لەكاتی دۆشینی بەشی فەقیر وهەژارانی لێ بدرێت، لە ڕۆژی قیامەتدا ئەو كەسەی (كە زەكاتی لە وشترەكان نەداوە) لەسەر ڕووی فڕێدەدەرێتە سەر بیابانێكی تەختی ساف، وشترەكان دێن زۆرتر وقەڵەوترن تەنانەت بێچووەكانیشیان لەگەڵدایە، پێی پێدەنێن وگازی لێدەگرن، كاتێک ئەوانەی سەرەتا تەواو دەبن ودێنە كۆتایی سەر لە نوێ دەستپێدەكەنەوە بە درێژایی ڕۆژێک كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە هەتا دادوەری لە نێوان هەموو بەندەكاندا تەواو دەبێت، پاشان ڕێگەی خۆی پێ نیشان دەدرێت، یان بەرەو بەهەشت یان بەرەو دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە گاگەل (گا ومانگا) وپەز (مەڕو بزن)؟ فەرمووی: «هەر خاوەنێكی ئەمانە ئەوەی كە لەسەری پێویستە نەیبەخشێت، كاتێک ڕۆژی قیامەت دێت، لە سەر ڕووی فڕێدەدرێتە سەر بیابانێكی تەختی ساف، هیچیان قۆچ كەوانەیی یان بێ قۆچ یان قۆچ شكاو نین، بە قۆچ لە خاوەنەكانیان دەدەن وبە قاچەكانیان بەسەریدا دەڕۆن، كاتێک ئەوانەی سەرەتا تەواو دەبن ودێنە كۆتایی سەر لە نوێ دەستپێدەكەنەوە بۆ ماوەی درێژایی ڕۆژێک كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە هەتا دادوەری لە نێوان هەموو بەندەكاندا تەواو دەكرێت، پاشان ڕێگەی خۆی پێ نیشان دەدرێت، یان بەرەو بەهەشت یان بەرەو دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە ئەسپ؟ فەرمووی: «ئەسپ سێ جۆرە: بۆ هەندێک كەس هۆی توشبوونە بە تاوان، بۆ هەندێكیش هۆی پاراستن وپۆشینە، بۆ هەندێكی تریش هۆی دەستكەوت وپاداشتە، جا ئەوەی كە تاوانە بۆی: پیاوێكە بۆ خۆدەرخستن وشانازی ودژایەتی موسڵمانان ڕایگرتووە، بۆ ئەو تاوانە. ئەوەیشی بۆی دەبێتە قەڵغان وهۆی پاراستنی لە ئاگر: كەسێكە لە پێناو خودا ڕایگرتبێت، مافی خودا فەرامۆش ناكات لە بەكارهێنانیدا بۆ سواری وبەخشینی بۆ جیهاد، ئەمە بۆی دەبێتە قەڵغان، بەڵام ئەوەی بۆی دەبێتە هۆكاری بەدەستهێنانی پاداشت: كەسێكە لە پێناو خودا ڕایگرتبێت بۆ بەرژەوەندی موسڵمانان، لە دەشتێكی فراوانی سەوزاییدا، هەموو ئەو گژوگیایانەی لەو دەشتە فراوانە سەوزەدا دەیخوات بۆی دەنووسرێن بە چاكە بە ئەندازەی ئەوەی خواردوویەتی، تەنانەت هەموو پاشەڕۆ ومیزەكەیشی بە چاكە بۆی دەنووسرێت، ئەگەر پەتەكەی بپچڕێت تەپۆڵكەیەك یان دوو تەپۆڵكە سەركەوت؛ ئەوا خودا بە قەدەر جێی پێكانی وپاشەڕۆكانی چاكەی بۆ تۆمار دەكات، كاتێک خاوەنەكەی دەیباتە سەر هەر چەم وڕووبارێك بۆ ئەوەی ئاوی بدات، خودا بە ئەندازەی ئەو ئاوەی دەیخواتەوە چاكەی بۆ دەنوسێت».

[سەحیح - ڕاست)] [(البخاري ومسلم) هاوڕان لەسەری)]

پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- چەند جۆرێك لە سامان ڕووندەكاتەوە، لەگەڵ باسكردنی سزای ئەوانەی زەكاتی ئەم جۆرانە نادەن لە ڕۆژی قیامەتدا، لەوانەیش: یەكەم: ئاڵتون وزیو وئەو شتانەیش كە حوكمیان هاوشێوەیە لە سامانەكان وشتومەكە بازرگانیەكان، كە زەكاتیان تێدا واجبە بەڵام نایدەن، ئەگەر ڕۆژی قیامەت بێت ئەوا دەتاوێنرێنەوە ودەكرێن بە پارچە لەوحێكی گەورە، وگەرم دەكرێن لەناو ئاگری دۆزەخدا، وخاوەنەكەی پێ سزا دەدرێت، بۆیە لاتەنیشتی ڕووی ونێوچەوانی وپشتی پێ داخ دەكرێت، هەركاتێك سارد بێتەوە؛ دووبارە گەرم دەكرێتەوە، بەم شێوەیە سزادانی بەردەوام دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا خوای گەورە حوكم دەكات لەنێوان خوڵقێنراوەكاندا، ئینجا لە خەڵكی بەهەشت دەبێت یان لە خەڵكی دۆزەخ. دووەم:

خاوەنی وشتر کە زەکاتی فەرز وماف جێبەجێ ناکات لە وشترەکانی، لەو مافانەیش: دۆشینیان وبەخشینی شیرەکان بە هەژارە ئامادەبووەکان، لە ڕۆژی قیامەتدا ئەم وشترە گەورە وقەڵەوانە دەهێنرێت وژمارەیان زیاترە، وخاوەنەکەیان ڕادەخرێت لەسەر زەویەکی فراوان وتەخت، وشترەکان پێدەنێن بە خاوەنەکەیان، وبە ددانەکانیان گازی لێدەگرن، ئەگەر کۆتا دانەیان بەسەریدا بڕوات ئەوا یەکەم دانەیان دیسانەوە پێی پێدا دەنێت، بەم شێوەیە سزادانی بەردەوام دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا کە ماوەکەی بەپێی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا خوای گەورە حوکم دەکات لەنێوان خوڵقێنراوەکاندا، ئینجا لە خەڵکی بەهەشت دەبێت یان لە خەڵکی دۆزەخ. سێیەم: خاوەنی گاگەل -گا ومانگا- وپەز - مەڕ وبزن- کە زەکاتی فەرز جێبەجێ ناکات لە مەڕومااڵتەکەیدا، لە ڕۆژی قیامەتدا ئەم گاگەل وپەزانە دێن وبێ ئەوەی هیچ کەمیان کردبێت بەڵکو زیاترن، وخاوەنەکەیان ڕادەخرێت لەسەر زەویەکی فراوان وتەخت، هیچیان قۆچ کەوانەیی یان بێ قۆچ یان قۆچ شکاو نین، بەڵکو هەموویان لە باشترین شێوەدان، بە قۆچەکانیان لە خاوەنەکەیان دەدەن وپێی بەسەردا دەنین، کاتێک ئەوانەی کۆتایی تەواو دەبن؛ دیسانەوە ئەوانەی سەرەتا سەر لە نوێ دەستپێدەکەنەوە، بەم شێوەیە سزادانی بەردەوام دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا کە ماوەکەی بەپێی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا خوای گەورە حوکم دەکات لەنێوان خوڵقێنراوەکاندا، ئینجا لە خەڵکی بەهەشت دەبێت یان لە خەڵکی دۆزەخ. چوارەم: خاوەنی ئەسپ، ئەمیش سێ جۆرە: یەکەم: هۆکاری گوناهباربوونیەتی، ئەگەر بۆ ڕیا وشانازی وجەنگان دژی ئیسلام ڕایگرتبێت. دووەم: هۆکارە بۆ پاراستنی، دەرهەق بە کەسێك بۆ جیهاد کردن لە پێناو خوای گەورە بەکاربهێنێت، پاشان چاکەکارە بەرامبەری بە خواردن پێدانی ودابینکردنی پێویستیەکانی، وپێدانی نێرەکانی بۆ زاوزێ کردن. سێیەم: هۆکاری بەدەستهێنانی پاداشتە، دەرهەق بە کەسێك بۆ جیهاد کردن لەپێناو خوای گەورە ڕایگرتبێت بۆ سوود گەیاندن بە مسوڵمانان، لە دەشتێکدایە دەلەوەڕێت، هەر شتێك بخوات بە ئەندازەی خواردنەکە چاکە بۆ خاوەنەکەی دەنووسرێت، وبە ئەندازەی ڕیخ ومیزەکەی پاداشتی بۆ دەنووسرێت، وئەگەر پەتەکەی بپچڕێت وبڕوات وڕابکات بۆ هەر شوێنێکی بەرز لەسەر زەوی؛ ئەوا خوای گەورە بەئەندازەی شوێنپێ وڕیخەکەی چاکە بۆ خاوەنەکەی دەنووسێت، وئەگەر تێپەڕبێت بەلای هەر ڕووبارێکدا ولێی بخواتەوە لەکاتێکدا خاوەنەکەی نایەوێت ئاوی بدات؛ ئەوا پەروەردگار بە ئەندازەی خواردنەوەکەی پاداشت بۆ خاوەنەکەی دەنووسێت. پاشان پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- پرسیاری لێکرا سەبارەت بە گوێدرێژ، ئایا وەکو ئەسپ وایە؟ فەرمووی: هیچ شتێك لە شەریعەتدا دانەبەزیووە تایبەت بە گوێدرێژ مەگەر ئەم ئایەتە تایبەتە نەبێت، کە گشتیە بۆ هەموو جۆرەکانی گوێرایەڵی وسەرپێچی؛ کاتێك خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿فَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٍ خَيۡرٗا يَرَهُۥ (7) وَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ (8)﴾ [الزلزلة]، واتە: ﴿جا هەرکەسێك بە ئەندازەی گەردیلەیەکی هەرە ورد چاکە وخێری کردبێت دەیبینێتەوە (7) وجا هەرکەسێك بە ئەندازەی گەردیلەیەکی هەرە ورد خراپە وشەڕی کردبێت دەیبینێتەوە (8)﴾، هەرکەسێك گوێدرێژ ڕابگرێت وەکو گوێرایەڵیەك ئەوا پاداشتەکەی دەبینێتەوە، وئەگەر بۆ سەرپێچی بەکاربهێنێت ئەوا سزاکەی وەردەگرێتەوە، وئەمیش گشتگیرە بۆ هەموو کردەوەکان.

http://www.sunnah.global/hadeeth/ku/show/6611